

2023. aasta konsolideeritud tegevusaruanne

Kokkuvõte

Euroopa Liidu Varjupaigaameti 2023. aasta konsolideeritud tegevusaruanne

Juuni 2024

Kokkuvõte

Käsikiri valmis juunis 2024

Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA) ega ükski ameti nimel tegutsev isik ei vastuta selles väljaandes sisalduva teabe võimaliku kasutamise korral.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024

ET PDF ISBN 978-92-9410-252-2 doi: 10.2847/879298 BZ-09-24-325-ET-N

© Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA), 2024

Kaanefoto/-illustratsioon: nüüdisaegne 3D-lainekujutisega abstraktne esitlustaust. Luksuspaberilõikega taust. Abstraktne kaunistus, sini-kollane muster, vektorillustratsioon. Suure kontrastsusega kollane ja sinine ameti taust, Aanand, © Adobe Stock, 2024, <https://stock.adobe.com/images/3d-modern-wave-curve-abstract-presentation-background-luxury-paper-cut-background-abstract-decoration-blue-yellow-pattern-vector-illustration-high-contrast-yellow-and-blue-corporate-background/732697953>.

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel. EUAA autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks või reprodutseerimiseks peab küsima luba otse autoriõiguse omanikelt.

I. Aasta ülevaade

2023. aastal esitati 29 EL+ riigis ⁽¹⁾ üle **1,1 miljoni rahvusvahelise kaitse taotluse**, mida on 18% rohkem kui aasta varem ja suurim arv alates 2016. aastast ⁽²⁾.

Lisaks sellele on EL+ riigid teinud üle 1 miljoni otsuse, millega antakse ajutine kaitse inimestele, kes põgenevad Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja eest ⁽³⁾.

Selle taustal suurendas EUAA oma **operatiiv- ja tehnilist abi** ning lähetas 13 liikmesriiki töötajaid 1038 täistööaja ekvivalendi ulatuses (+19% võrreldes 2022. aastaga).

Joonis 1. EUAA tegevus 2023. aastal

Absoluutarvudes kasvas töötajate arv kõige rohkem Itaalias ja Küprosel; Hispaanias, Belgias ja Madalmaades suurenesid ressursid enam kui kaks korda.

Korrapäraselt ajakohastatav teave kõigi EUAA riigipõhiste tegevuste kohta on [ameti veebilehel](#).

Ameti toetuses EL+ riikidele oli jätkuvalt kesksel kohal **koolitus**, et luua ja tugevdada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi ning ühtlasi parendada ja ühtlustada riiklikke tavasid.

EUAA koolitas 2023. aastal peaaegu 1000 sessiooni abil üle 7500 EL+ riikide ametiasutuste ametniku, lähetatud EUAA töötaja ja kodanikuühiskonna osaleja.

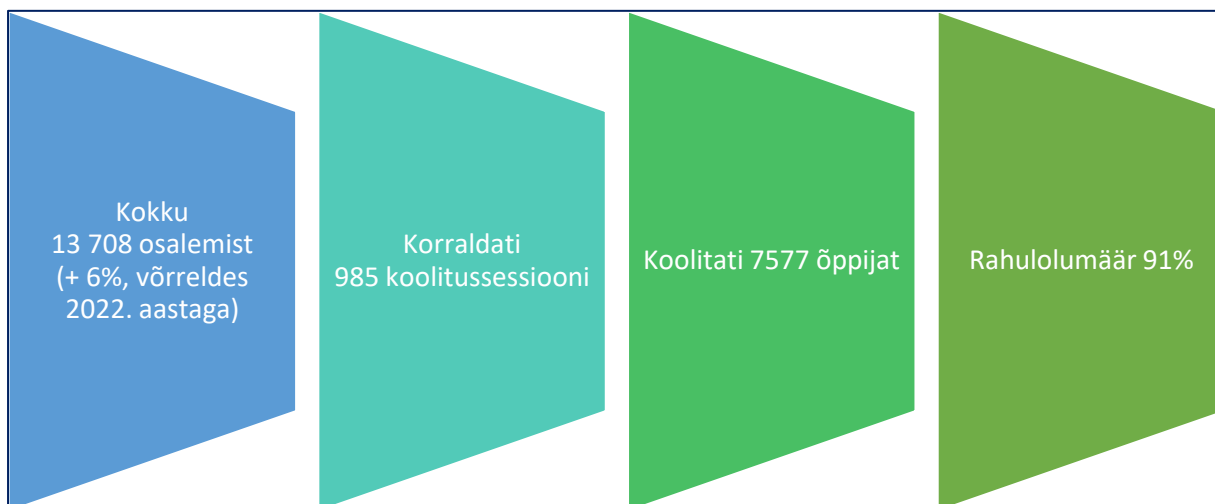
⁽¹⁾ ELi liikmesriigid ning Norra ja Šveits.

⁽²⁾ [EUAA 2023 latest asylum trends report](#) (EUAA 2023. aasta uusimate varjupaigasuundumuste aruanne).

⁽³⁾ Eurostat „[Decisions providing temporary protection by citizenship, age and sex – monthly data](#)“ (Ajutise kaitse andmise otsused kodakondsuse, vanuse ja soo järgi – kuupõhised andmed, 15. märts 2024).

Joonis 2. EUAA koolitus 2023. aastal

Varjupaigategadmuse valdkonnas sisaldas oli juulis 2023 avaldatud [EUAA varjupaiga aastaaruande](#) veebiversioonis uued interaktiivsed funktsioonid, et soodustada juurdepääsu riiklike varjupaigaarengute andmebaasi teabele.

Tõhustati tegevust **päritoluriigi teabe (COI) ja päritoluriigi meditsiiniteabega (MedCOI)** ning erilist tähelepanu pöörati Afganistani ja Ukraina olukorra seirele. EUAA asutas päritoluriigi teabe kasutajatoe, mis toetas ameti operatiivtegevust kõige suurema surve all olevates liikmesriikides, ning vastati peaaegu kõigile liikmesriikide esitatud päritoluriigi meditsiiniteabe päringutele, kuigi nende arv suurenes 2022. aastast 20%.

Lisaks valmis ametil 2023. aastal koos EL+ riikidega [Afganistani](#), [Somaalia](#) ja [Süüria riigiülevaadete](#) ajakohastamine.

EUAA suutis täita suurenenud nõudlust **olukorrateadlikkuse** toodete järele, töötles kaks korda rohkem taotlusi kui aasta varem ning parendas vastuvõtuvõime ja rändevoode andmete seiret ja analüüsi.

Praktilist koostööd ja parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel edendati seminaride, õppekülastuste ja tehniliste kohtumiste kaudu. Sellise teabevahetuse mõju maksimeerimiseks koostas või ajakohastas amet kokku 23 juhendit ja vahendit, mis toetavad Euroopa ühise varjupaigasüsteemi praktilist rakendamist.

Lisaks tehti sidusrühmadele uue portaali [Let's speak asylum](#) kaudu kättesaadavaks varjupaigavaldkonna teabe esitamise praktilised vahendid ja soovitatav metoodika.

Ameti panust Euroopa ühise varjupaigasüsteemi **välismõõtmesse** taaskinnitati märtsis vastu võetud [ajakohase väliskoostööstrateegiaga](#), mis tugineb kahele sambale:

1. ümberasustamine ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine;

Mis on päritoluriigi teabe ja riigiülevaate erinevus?

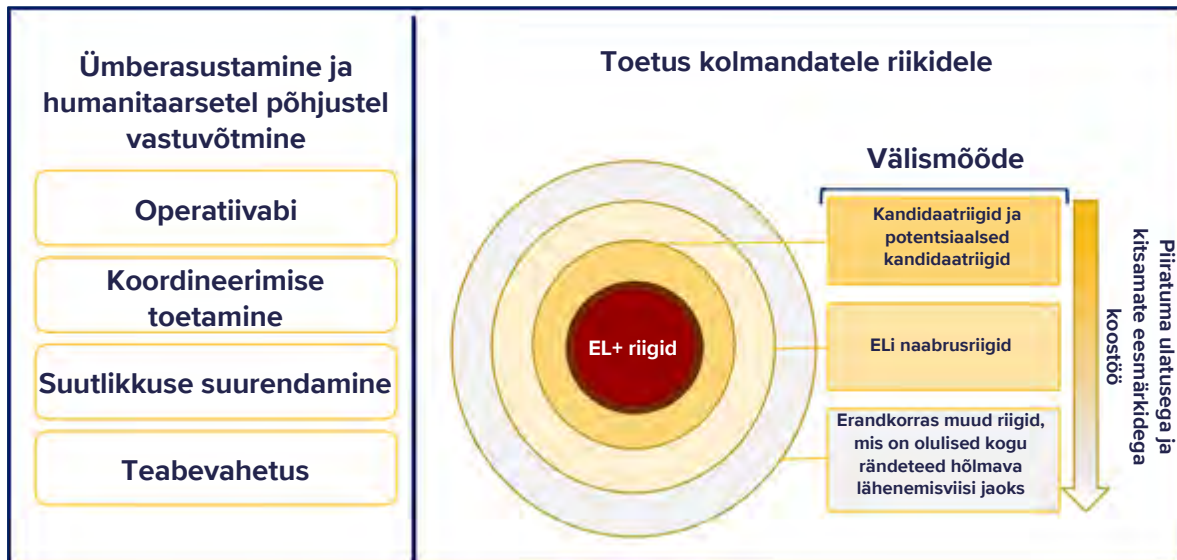
Päritoluriigi teave tähendab **teavet** konkreetse päritoluriigi kohta, kuid riigiülevaade on **hinnang** olukorra kohta selles riigis, arvestades kohaldatavat rahvusvahelist ja ELi õigust.

Seega on päritoluriigi teave ühisanalüüsi vormis hindamise faktiline alus.

2. toetus kolmandatele riikidele.

Joonis 3. EUAA väliskoostöö strateegia sambad

Amet jätkas EL+ riikide **ümberasustamistegevuste** toetamist oma ümberasustamise tugikeskuse kaudu Türgis. Abistatud 1100 isikust olid kõige rohkem esindatud süürlased, nende järel afgaanid ja iraanlased.

Jaanuaris 2023 sai EUAA **justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku aasta eesistujaks**. Koos paljude muude tegevustega, mida on üksikasjalikult kirjeldatud EUAA eesistumise aja lõpparuandes, korraldas amet esimest korda personalivahetuse võrgustiku raames, lähetades 59 töötajat kuuest asutusest lähetati ajutiselt teise võrgustiku asutusse, et jagada teadmisi ja kogemusi.

EUAA 2023. aasta tööprogrammi keskmeks on **41 aastaeesmärki**.

Tabel 1. Aastaeesmärkide olek tegevusvaldkondade järgi

Tegevusvaldkonnad	Aastaeesmärkide olek					
	Täielikult saavutatud	Peaaegu saavutatud	Saavutat i osaliselt	Saavutamata	Ei ole kohaldatav	Kokku
Operatiiv- ja tehniline abi	8	1	0	0	0	9
Operatiivabi ja -vahendid ning operatsioonide kavandamine, järelevalve ja hindamine	2	0	1	0	0	3
Koolitus ja kutseareng	7	0	0	1	0	8
Varjupaigateadmus	6	2	2	0	0	10
Põhiõiguste kaitse	1	0	0	0	0	1

Tegevusvaldkonnad	Aastaeesmärkide olek					
	Täielikult saavutatud	Peaaegu saavutatud	Saavutati osaliselt	Saavutamata	Ei ole kohaldatav	Kokku
Horisontaalsed tegevused	4	1	1	3	1	10
Kokku	28	4	4	4	1	41

II. Eelarve- ja finantsteave

EUAA 2023. aasta eelarve, mis tulenes 19. detsembri 2022. aasta ühtse programmdokumendi 2023–2025 1. muudatusest, oli kulukohustuste ja maksete assigneeringutena 180,1 miljonit eurot.

Pärast haldusnõukogu 25. septembril 2023 vastu võetud eelarvemuudatust vähendati ameti 2023. aasta eelarvet **165 135 127 euroni kulukohustuste assigneeringutena** ja **170 135 127 euroni maksete assigneeringutena**.

See summa viitab ainult ELi eelarvest pärit vahenditele. See ei hõlma muudest allikatest saadavat lisatulu, mis ei olnud muudatuse vastuvõtmise ajal täielikult kvantifitseeritav ja mis oli seega tähistatud EUAA eelarves üldmärkega „p.m.“⁽⁴⁾.

Ameti tulud olid järgmised:

- toetus ELi eelarvest;
- Schengeni alaga ühinenud riikide, nimelt Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi osamaksed ning nende kogunenud intressid;
- komisjoniga sõlmitud kahe rahalist toetust käsitleva lepingu alusel eraldatud vahendid;
- Tšehhi ja Taani 2022. aasta osamaksetest kogunenud intressitulu.

Tabel 2. 2023. aasta tulu rahastamisallika kohta, v.a eelmistest aastatest üle kantud summad (arvud on ümardatud järgmise täisarvuni).

Jaotis	Rahastamisallikas	Tulu eelarves (€)	Tulud pärast märgete „p.m.“ määratlemist (€)	Saadud tulud (€)	Jääk (€)
2	Toetus ELi eelarvest	170 135 127	170 135 127	170 135 127	0
3	Schengeni alaga ühinenud riikide osamaksed (sh kogunenud intressid)	p.m.	15 089 751	15 089 751	0
4	Muud osamaksed (sh kogunenud intressid)	p.m.	2 071 144	2 071 144	0
5	Muu tulu / kulude sissenõudmine, intressitulu	p.m.	320 460	291 210	29 250
Kogutulu		170 135 127	187 616 482	187 587 232	29 250

⁽⁴⁾ „p.m.“ (*pro memoria*) tähendab, et summa võidakse eraldada eelarvesse, isegi kui summa suurus ei ole selge või see, kas seda summat üldse oleks olemas.

2023. aastal rakendas amet 97% kulukohustuste assigneeringutest ja kasutas 93% ELi toetusest tulevatest maksete assigneeringutest.

III. Personal, sisekontroll ja hindamine

Personalikulud

2023. aastal jäi EUAA **koosseisuliste töötajate** ⁽⁵⁾ arv samaks (505), kuigi suurenes operatiivtoe ja muude ülesannete vajadus. Täiendavad eraldatud töötajad hõlmasid 17 projektipõhist lepingulise töötaja ametikohta ja 90 operatiivset lühiajalist lepingulise töötaja ametikohta, mis anti ametile ajutiselt ja konkreetselt vastusena Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgedele.

Värbamiskavas ettenähtud kokku 612 ametikohast oli 2023. aasta lõpuks täidetud 542 (88,6%).

Detsembris 2023 võttis amet vastu oma **personalistrateegia**, millel on kolm põhieesmärki:

- meelitada kohale sobivaid talente;
- juhtida, arendada ja toetada töötajaid;
- edendada positiivset töökeskkonda ja töötajate heaolu.

Strateegiat rakendatakse tegevuskavaga, mis on koostatud kõigi kolme eespool nimetatud eesmärgi jaoks ja hõlmab aastaid 2023–2028.

Sisekontroll

2023. aastal hindas amet oma 17 sisekontrollipõhimõtet täielikult tõhusaks (7) või tõhusaks (10).

Sisekontrollipõhimõtte tasandil tehtud tulemuste analüüsi põhjal järeldati, et kõik EUAA sisekontrolli komponendid on kas tõhusad või täielikult tõhusad. Need toimivad ettenähtud viisil ning parendusi on vaja teha mõõdukate või väikeste puuduste kõrvaldamiseks.

Sisekontrolli puuduste ja vastavate parandusmeetmete teave on [EUAA veebilehel](#).

Hindamised

Amet teeb ametisiseid või -väliseid selliste programmide ja tegevuste vahe- ja järelhindamisi, millega kaasneb oluline kulu. 2023. aastal valmis EUAA-l 10 hindamist. Aasta lõpus jätkus veel 9 hindamist.

Kogu 2023. aasta jooksul rakendas EUAA 27 hindamisest tulenevat 107 parendusmeedet.

Eespool mainitud meetmete rakendamiseoleku üksikasjalik aruanne on [ameti veebilehel](#).

⁽⁵⁾ Koosseisulised töötajad on töötajad, kelle amet on tööle võtnud vastavalt Euroopa Liidu ametnike personaleeskirjadele ja liidu muude teenistujate teenistustingimustele.

